

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
JOSEPH A. APAP BOLOGNA**

Seduta tas-17 ta' Gunju, 2009

Avviz Numru. 330/2003

Aplan Limited

Vs

Emmanuel Bajjada

Il-Qorti,

Rat l-avviz in esami li bih is-socjeta' attrici talbet sabiex il-konvenut jghid il-ghaliex ma ghandux jkun ikkundannat li jhallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' elfejn, sitt mija u sitta u sittin lira Maltin u sitta u tmenin centezmu (Lm2,666.86) rapprezentanti bilanc ta' prezz ta' merkanzija mibjugha u debitament kkonsenjata lill-konvenut mis-socjeta' attrici.

Bl-ispejjez legali, komprizi dawk tal-ittri bonarji datati 28 ta' Frar 2003 u 6 ta' Meju 2003, u bl-imghaxijiet legali mid-data tal-konsenja sal-pagament effettiv kontra l-konvenut li gie ngunt ghas-subizzjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-istess konvenut (fol 11 ibid) u li biha eccepixxa bir-rispett:-

Illi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante illi huma infondati kemm fid-dritt u fil-fatt peress illi l-merkanzija mibjugha u kkonsenjata lill-konvenut ma' hijjex skond il-ftehim pattwit u lanqas inhadmet skond l-ahjar regoli tas-sengha u l-arti;

Illi l-kumpanija attrici giet mitluba tigbor lura l-merkanzija taghha u madankollu baqghet inadempjenti;

Illi l-kumpanija konvenuta qiegghda tecepixxi l-*exceptio non adimpliti contractus*;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjes.

Rat l-atti kollha tal-kawza inkluzi n-noti rispettivi tal-partijiet fol 70 u fol 76 et seq ibid.

Ikkunsidrat

Illi, prodott mis-socjeta' attrici, xehed is-'sales manager' taghha Emvin Ebejer (fol 14 u fol 23 et seq ibid) u dan spjega li l-konvenut kien ghamel ordni ta' kcina wahda, fil-presenza tax-xhud u tad-'designer taghna' u "quddiemu sar id-disinn tal-kcina li xtaq il-konvenut". Dwar l-istess ordni x-xhud spjega li l-konvenut kien imghaggel minhabba raguni ta' safar fl-istess gurnata, is-26 ta' Frar 2001 izda filghaxija kien irritorna u kkonferma l-ordni. Minhabba li kellu jsiefer il-konvenut kien gab mieghu lill-ibnu Victor Bajjada u dan stess kien qal lix-xhud li kien hu li "... ser jibda jiehu hsieb ... in konnessjoni mal-ordni tal-kcina". Hawnhekk presenti oltre l-konvenut u ibnu li ssemma' kien hemm impjegat tal-konvenut bl-isem ta' Martin Farrugia. Sussegwentement, jumejn wara, il-pjanti gew iffirmati, mhux mill-konvenut kif kien qal qabel, izda minn iben dan u dan jumejn wara. Inoltre fis-26 ta' Mejju 2001, fotokopji tal-istess disinn ossija pjanta kif ffirmati kienu ntbaghtu ghand il-konvenut, fl-indirizz ta' dan barra

minn Malta xi zmien wara, kienu gew, ghand is-socjeta' attrici, kienu mart il-konvenut kemm l-istess Victor Bajjada u dan in konnessjoni mal-kulur tal-bibien tal-istess kcina u fit-8 ta' Gunju 2001, il-kcina tpoggiet fil-post fejn, hawn Malta, jirrisjedi l-konvenut. Pero fis-27 ta' Gunju tal-istess sena', l-imsemmi Martin Farrugia kien talab li jsiru "... xi affarijiet" fl-istess kcina konsistenti f"... xoghol apparti u zejzed ..." kif spjegat fl-istess xhieda, liema xoghol kien jammonta ghal "... kambjament maghmul ..." fuq id- 'design' originali", waqt li l-istess impjegat kien iddeskriva x-xoghol li kien sar bhala "sabih" u minghajr "ebda, fil-fatt, ilment". Pero, matul April 2002, kien sar, personalment mill-konvenut, ilment fis-sens, li l-kcina kienet saret "... dejqa u kif spjegat fl-istess xhieda". Ghalhekk ix-xhud kien mar fuq il-post u kien avesta ruhu illi "... kollox sar ezattament kif kien gie disenjat u skond il-pjanti", izda meta kien wasal, il-konvenut u martu kienu staqsewh jekk kienx gie sabiex "... naqla' l-kcina u ghalhekk ma tawnix l-opportunita' sabiex nara x'kienet il-problema taghhom". Inltre hu specifika illi, fil-bidu nett bejn il-firma tal-kuntratt u l-istezura finali tad-disinn b'kollox jumejn, kienu ittiehdu l-qisien fuq il-post in kwistjoni minn ex-impjegat tas-socjeta' attrici certu, David Cordina. In sostenn ta' dan kollu l-istess xhud esebixxa diversi dokumenti (fol 26 sa fol 46 ibid) b'mod spjegali, l-pjanti ffirmati u accettati mill-klijent, precisament minn Victor Bajjada, iben il-konvenut, kopja tal-ftehim, ffirmat ukoll minn Victor Bajjada u annessi mieghu l-"conditions of sale" zewg ircevuti ta' pagamenti maghmulin mill-konvenut ammonanti ghal Lm1500 u aventi, bhala dati, s-26 ta' Frar 2001 u t-28 ta' Marzu 2001 u ordni ghal zewg bibien addizzjonali ffirmati mill-imsemmi Martin Farugia. Jigi notatat ukoll li hemm ittra datata s-26 ta' Marzu 2001 indirizzata lill-konvenut fir-Renju Unit u li maghha kienu ntbaghatu l-annessi disinji, kopja tal-ftehim kif ffirmat u dokument ohrajn.

Ikkunsidrat

Illi l-konvenut, meta xehed (fol 50 u fol 67 et seq ibid) jsostni illi l-kcina, kif konsenjata, ma kienetx "skond kif ordnajtha jien". Hawnhekk qed nirreferi ghal qisien" u in sostenn esebixxa serje ta' ritratti (fol 55 ibid) li, a bazi

taghom spjega l-allegati difetti. Il-konvenut kompli jghid illi kien qal li ried il-kcina offerta hu kien irceva telefonata sabiex jhallas id-depositu ta' Lm1000 u filfatt kien intqal lilu "... ejja bil-flus u sal-Hamis (meta hu kellu jsiefer barra minn Malta) l-'isketch' tkun lesta". Difatti hu kien ha u hallas din is-somma izda ma gie muri ebda 'sketch' u dwar dan kien gie promess lilu illi l-istess 'sketch' kien ser jitlesta u jintbaghat lill-ibnu msemmi. Meta dan ma kienx sar, skond dejjem l-konvenut, hu pprova jikkomunika mas-socjeta' attrici izda ghal xejn f'diversi okkazonijiet sakemm, eventwalment kien ikkomunika max-xhud Emlin Ebejer u dan informah illi l-'isketch' kien ser jintbaghat. Difatti dan kien ircevieh izda wara li l-kcina kienet di gja tpozziet fil-post cjoe mhux sa Gunju skond kif miftehem izda matul Lulju. Jigi notat illi l-'isketch' filfatt huma d-disinji gja esebiti mix-xhud, Emlin Ebejer (fol 56 et seq ibid). Meta kien gie Malta u ra' l-kcina fil-post, hu kien ra d-difetti li kien spjega permezz tal-imsemmija ritratti esebiti u kien mar skond is-socjeta' attrici u informaha illi "... ma rridhiex". Eventwalment inbaghatu tlieta minn nies u martu assenti hu, kienet qaltilhom, meta saret taf illi gew biex ".. jirrangawha", illi ".. l-kcina ma riedithix" u fil-fatt l-istess kcina ghadha fil-post. "... fejn giet stallata u kif giet stallata" u "...qed tintuza'.

In kontroesami, hu qal ukoll illi fil-post fejn l-istess kcina kellha tigi stallata, hu kien ltaqa' mas-'salesman' "... xi darbtejn" u hawnhekk hu kien wera lil dan ".. kif ridt il-kcina" u "... l-istess 'salesman' ha l-qisien". Dwar ibnu, hu qal li dan "... ma ha hsieb xejn" u "ma inkarigajt lil hadd jiehu hsieb l-affarijiet teighi hawn Malta" izda wara qal ukoll illi in rigward "xi 'extra work' in konnessjoni ma xi 'handes' " hu kien inkariga lill-ibnu deskritt minnu bhala wiehed li "... ma jifhimx f'dan ix-xoghol" sabiex jiffirma f'ismu (ara ukoll ix-xhieda ta' certu "Michael Bajada" a fol 64 u fol 65 ibid u li semma ghall-ewwel darba f'dawn il-proceduri lil hu l-konvenut bl-isem ta' "Charlie"). L-istess konvenut, in kontroesami ulterjuri, dwar dejjem l-'sketch', sahaq din id-darba, illi dan kien ircevieh fl-Ingilterra "... qabel ma giet imwahhla l-kcina fil-post" u, skond hu, l-'sketch' ma kienx ghogbu, minghajr ma ta' spjegazzjoni ulterjuri ghal dan, u kien pprova jaghmel kuntatt ma'

Emvin Ebejer, wara li tpoggiet fil-post. Inoltra hu zied jghid li, filfatt, hu kien halla lis-socjeta' attrici tpoggi l-kcina fil-post peress li "... fil-pjanta ... ma hemmx indikat li wiehed (1) minhabba x-xoghol kif sar ma setax jidhol fil-kcina".

Ikkunsidrat

Illi, premessi l-fatti u allegazzjonijiet in esami, l-konvenut qed jeccepixxi illi l-ammont bilancjali in kwistjoni ma hux dovut peress li l-kcina ordnata ma saritx skond il-ftehim pattwiti u skond l-ahjar regoli tal-arti u s-sengha. Pero jigi rilevat minnufh li avolja l-konvenut xehed li hu ried li s-socjeta' attrici tiehu lura l-istess kcina din xorta wahda ghadha stallata fil-post u qed tintuza minnu. Difatti l-konvenut, jekk verament u genwinament ma riedx jaccetta l-istess kcina kellu r-rimedju ordinarju, f'kaz li s-socjeta' attrici kienet irrifjutat li taghmel dan, hu kellu r-rimedju illi jiddeposita l-istess kcina taht l-Awtorita' tal-Qorti sabiex jesimi ruhu minn kull responsabilita.

Ikkunsidrat

Illi in rigward il-ftehim bejn il-partijiet irrisutla, b'mod car, illi dan kien gie ffirmat minn ibnu, Victor Bajjada, u, minhabba li hu jdum imsiefer barra, minn Malta, kien halla kollox f'idejn l-istess ibnu u habib tieghu, Michael Bajjada (jew Martin Farrugia?). In rigward l-istess kcina, Emvin Ebejer xehed illi l-istess kcina ordnata giet konsenjata skond d-disinji maghmula mis-socjeta' attrici u ffirmati, flimkien mal-ftehim, minn ibnu. Dwar dan il-konvenut allega illi kien qed jilmenta dwar il-qisien tal-istess kcina kif esegwita. Fil-fehma tal-Qorti, din semplicient ma gietx pruvata skond kif trid il-ligi, fuq bazi ta' probabilita izda tista biss tibqa' allegazzjoni ibbazata fuq provi li bl-ebda mod ma jistghu jigu konsiderati bhala imparzjali jew indipendenti. Dwar dan hu minnu li gew esebiti ir-ritratti msemmija izda minhom, il-Qorti ma tarax illi, effettivament, hemm xi difett in rigward il-qisien tal-istess kcina li di gja nghad, jidher li qed tintuza ghall-iskop intiz ghalha.

Ikkunsidrat

Illi mill-provi jidher li din l-azzjoni tirreferi ghan-nuqqas tal-konvenut sabiex jhallas il-bilanc tal-prezz mhix imhallas, mill-konvenut. Ma ghandu jkun hemm ebda dubbju illi l-ftehim in esami hu wiehed ta' kompravendita. Dan jirrisulta, b'mod car, mill-ftehim esebit fl-atti a fol 37 u fol 38 fejn hemm intestat "conditions of sale" u l-konvenut hu deskritt bhala "the Purchaser". Hu minnu illi diversi minn dawn il-kundizzjonijiet jiffavorixxu, b'mod esagerat lis-socjeta' attrici, fatt li jidher evidenti mill-istess ftehim. Dwar dan hu bizzejjed li tigi, msemija l-kondizzjoni illi f'kaz ta' "claims" dawn ghandhom jingiebu a konjizzjoni tas-socjeta' attrici fi zmien erbgha u ghoxrin (24) siegha mill-konsenja tal-oggett jew oggetti in kwistjoni.

Illi dan premiss u konstatat illi dan il-kaz trattasi ta' bejgh u mhux appalt, kif jidher ukoll mill-eccezzjonijiet sottomessi mill-konvenut (... "l-merkanzija mibjugha u konsenajta"), il-Qorti tara li l-kcina in esami saret skond kif miftiehem bejn il-partijiet u giet hekk konsenjata u filfatt qed tintuza mill-konvenut. Illi, ghalhekk, ma jidhirx li hu gustifikat, il-konvenut, sabiex ma jhallasx il-bilanc li ghadu dovut minnu fuq il-prezz risultanti mid-dokumenti a fol 40 sa fol 46 tal-atti.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attrici u tikkundanna lill-konvenut sabiex jhallas lill-istess socjeta' attrici s-somma ta' Lm2,666.86 ossija €6212.11 bl-imghax legali mid-data tal-avviz cjoe mill-20 ta' Gunju 2003 sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjes inkluzi dawk tal-ittri bonarji tat-28 ta' Frar 2003 u tas-6 ta' Mejju 2003.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----